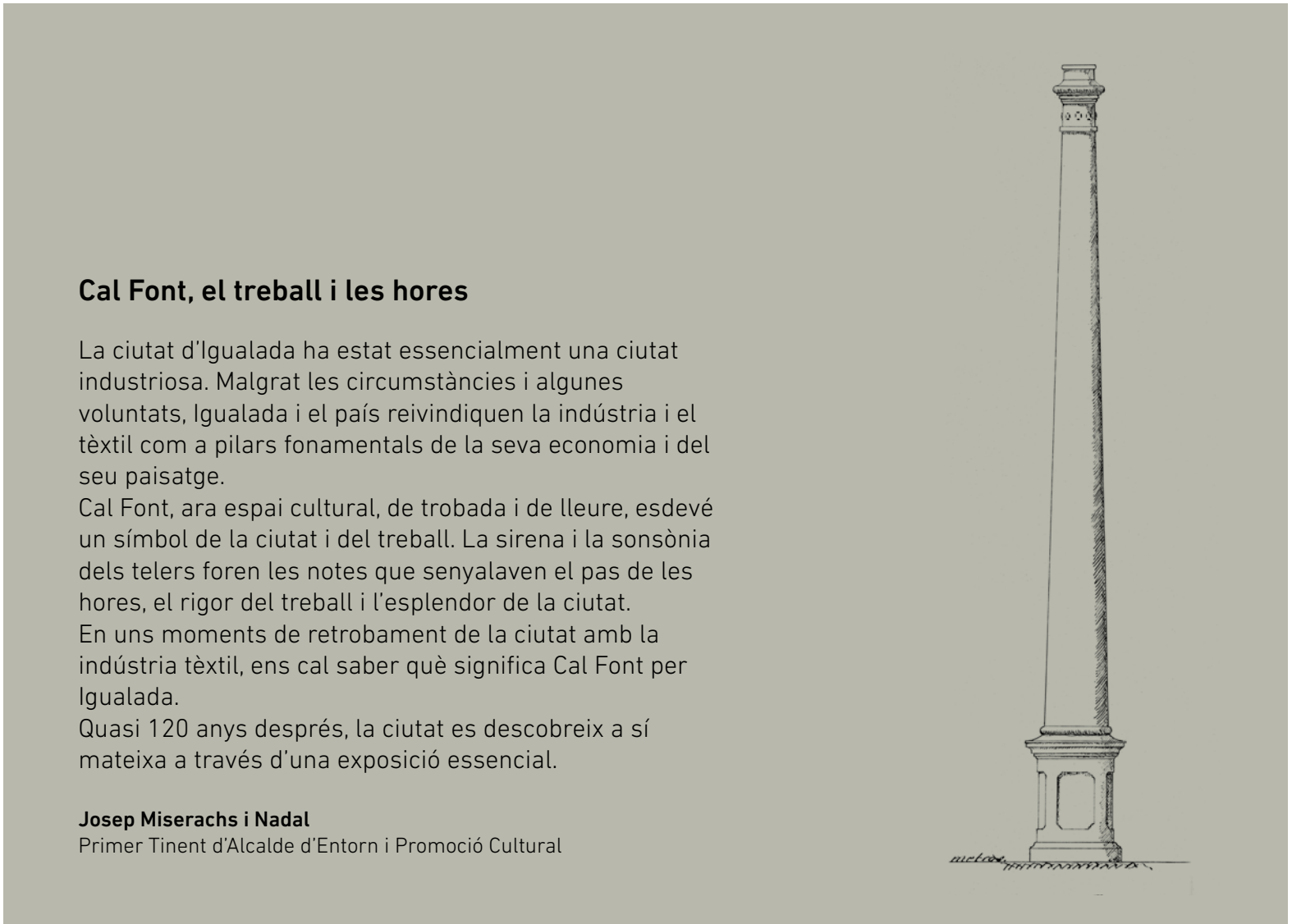
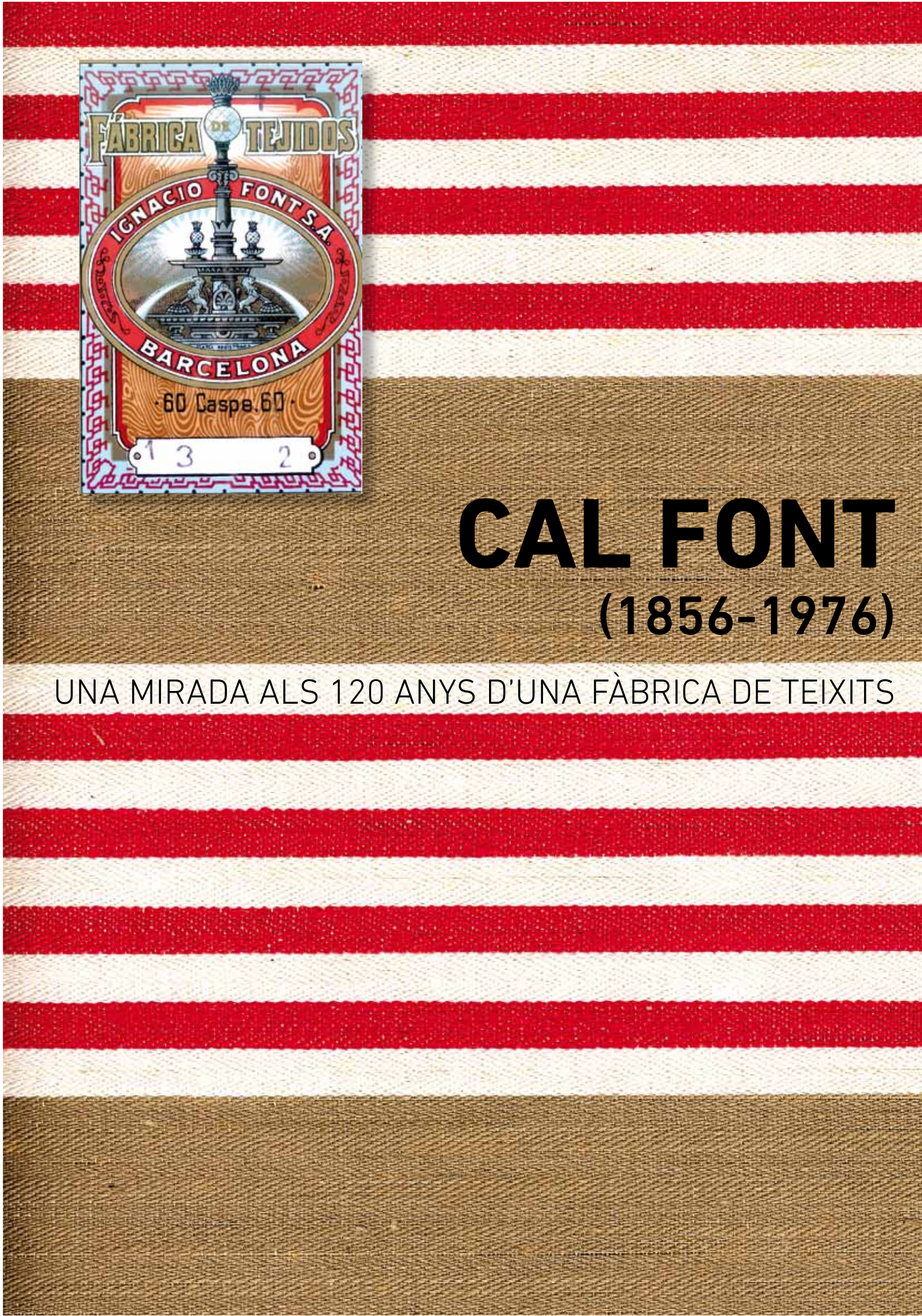

ELS INICIS (1856-1875)

L'1 de gener de 1856, es va crear la societat «Vilaseca y Compañía», formada per Martí Vilaseca, Agustí Biosca, Estanislau Tomàs i Oleguer Vilaseca. L'any 1861, Josep Font Bisbal va entrar a la companyia, que es va anomenar a partir d'aleshores «Vilaseca, Font y Compañía». El 1871, l'empresa ja s'anomenava «Font y Compañía».

La casa-fàbrica estava situada al carrer de Sant Ferran, 15, d'Igualada, però també es portava a teixir a Copons, on hi havia una fabriqueta amb telers manuals. Es fabricaven teles molt diversos, entre les quals cotí, madràs, patén, assarjats, drils, ruans, terliç, anglesina i bions. L'empresa aviat va tenir clients fora de Catalunya i el 1871 ja n'hi havia a les zones de Saragossa i Vitòria.

LA CONSOLIDACIÓ (1876-1887)

El 1876, l'empresa portava per nom «José Font Bisbal». Josep Font estava casat amb Magdalena Vilaseca Godó (filla de Josep Vilaseca i Teresa Godó), germana del soci Oleguer Vilaseca. Vivien a Barcelona, al carrer de Sant Pere Més Baix, núm. 13, on també tenien el despatx. La família Font i la seva fàbrica eren conegudes pel renom de Cal Xavo.

La jornada laboral era de 12 hores diàries, de dilluns a dissabte. Els treballadors es quedaven a esmorzar i berenar a la fàbrica, en la mitja hora lliure que tenien. També celebraven algunes festes tradicionals com la xerinxola de Nadal, amb coques, aiguardent i ratafia; el dijous l'arder, amb truites, etc.

A la fàbrica, a més de les teixidores, també hi treballaven comptables, mecànics, fogoners, xofers, vigilants, porters, manyans, fusters, lampistes, pintors, paletes... Les dones, a l'hivern, portaven mitenes, uns guants de punt negres i sense didals, per protegir-se del fred i poder manipular els fils. L'esposa de Llorenç Font, a vegades, els passava el rosari davant d'unes capelletes improvisades.

L'epidèmia de còlera va suposar l'anul·lació de comandes. Es conserven unes cartes que ho comenten i altres en les quals Ignasi Font aconsella el seu germà com prevenir la malaltia.

L'empresa es va consolidar quan van començar les vendes al sud d'Espanya.

L'EXPANSIÓ (1905-1930)

L'any 1905, es va comprar la finca La Torre, anomenada del Muntadas (a la cantonada del carrer de la Torre amb el de Sant Magi), on hi havia mines d'aigua que es comunicaven per una canonada d'un km i mig de longitud amb l'hort del Guixà, al costat del riu. Això permetia captar 25.000 litres d'aigua diaris, suficients per a les necessitats de producció de la fàbrica.

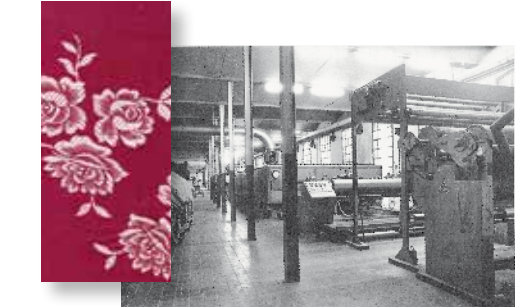
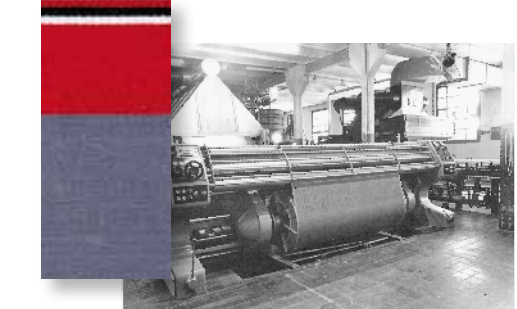
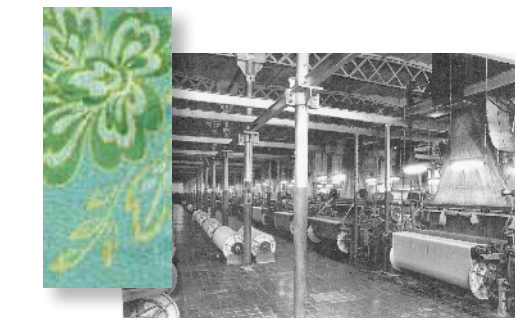
L'any 1906, una part de la producció s'exportava a Xile i Argentina. Poc després, van exportar a altres països d'Amèrica del Sud i d'Europa i també a Algèria. L'any 1913, l'empresa va guanyar un premi a l'Exposición de productos del suelo, industrias, ciencias, artes y letras de Buenos Aires.

El 1909, durant la Setmana Tràgica, no es va treballar a la fàbrica, després que els sindicats donessin l'ordre de fer una aturada general.

Per poder ampliar la producció, es va comprar una fàbrica de filats a Torelló (1914) i una altra de teixits a Cabriels (1920). L'any 1920, va començar a funcionar, a Cal Font d'Igualada, la sirena que anunciava l'hora d'incorporar-se a la feina.

La majoria de treballadors eren dones. Així, l'any 1921, de 292 persones, 254 eren dones i 38 homes.

El 1924, la societat va passar exclusivament a mans d'Ignasi Font Vilaseca, que la gestionava amb l'ajut dels seus fills Ignasi, Josep M. i Miquel Font Aleu. L'any 1929, es va adquirir l'edifici del carrer de Casp, núm. 60, de Barcelona, i el 1932 s'hi van traslladar les oficines i magatzem.

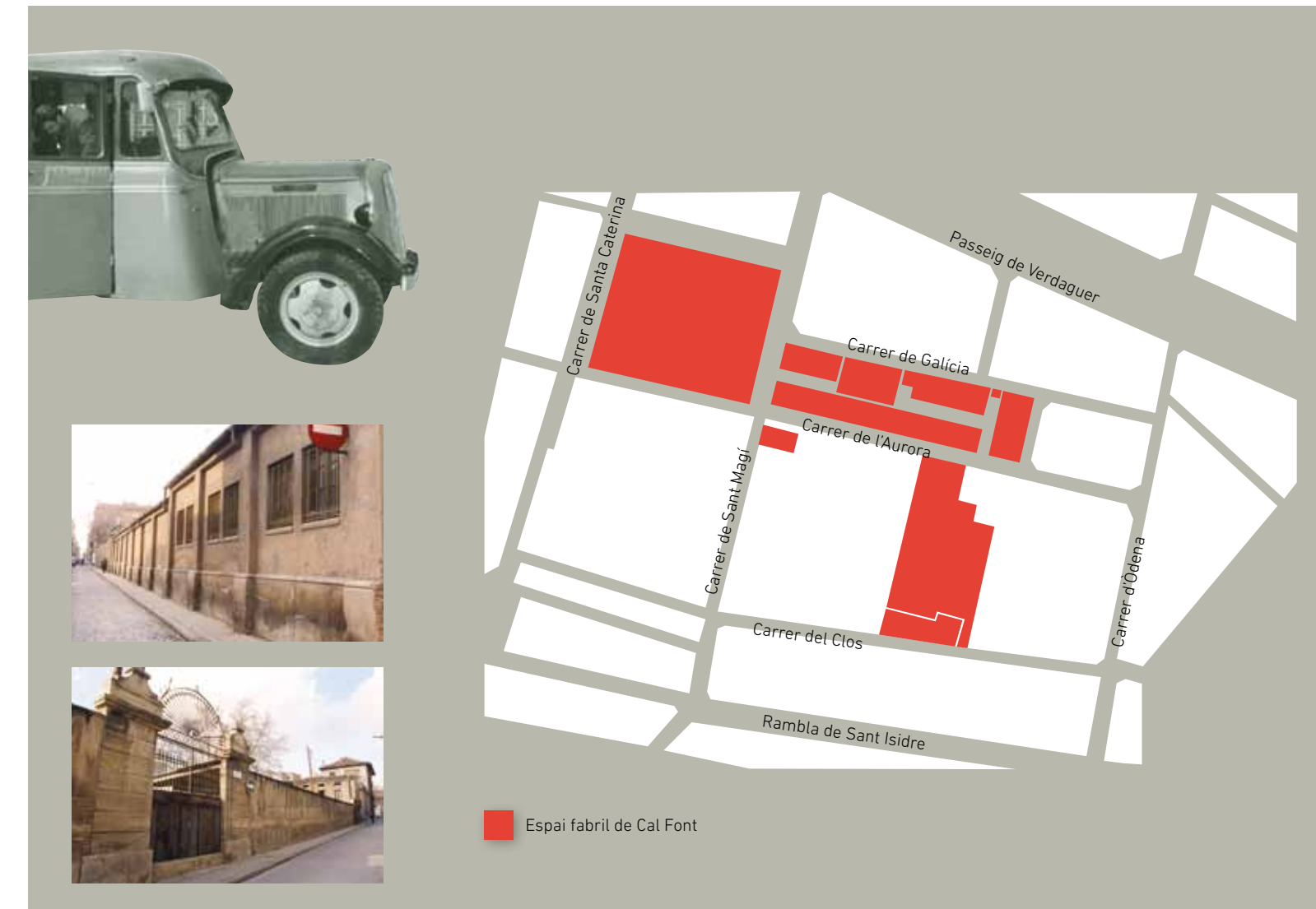
ELS MILLORS ANYS (1951-1962)

L'any 1951, es va construir un nou edifici, es van fer importants reformes i es va rehabilitar el pati central, que donava unitat al conjunt fabril. Es van millorar les condicions dels treballadors amb la construcció de vestuaris, dutxes i sanitaris; la contractació d'un metge; l'habilitació d'un espai per realitzar primeres cures; i un nou servei de menjador.

Els obrers van passar de fer 50 hores setmanals a fer-ne 48 i va començar l'organització de dos torns de treball. L'any 1953, la fàbrica de teixits i acabats d'Igualada tenia 508 telers i comptava amb més de vuit-cents treballadors. A la de Torelló hi havia més de dos-cents obrers i a la de Cabriels, un centenar.

El 1960, la fàbrica local tenia una superfície de gairebé 14.000 m2. Estava formada per: la fàbrica vella del carrer del Clos (oficines, habitatges, quadra gran de telers, tint, laboratori, consultori, vestuari de dones, magatzems...); la fàbrica nova del carrer de l'Aurora (quadres de telers Vincenzi i Jacquard, acabats, manyeria, calderes...); la Torre del carrer de Sant Magi (habitatge, magatzem de maquinària, dipòsits d'aigua, garatge...); i la llenca de cal Refilat del carrer de Sant Magi (menjador i caseta del transformador).

Després de les queixes d'alguns ciutadans igualadins sobre les molèsties del soroll de la sirena, aquesta va ser silenciada.

- Inauguració de la fàbrica de gas (1857)
- Publicació del primer periòdic local, *El Eco de Igualada* (1863)
- Fundació de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera (1863)
- 149 morts a causa d'una epidèmia de còlera (1865)
- Entrada dels carlins a la ciutat (1873)
- Important crisi del sector tèxtil

- Lluites socials a causa de la crisi de la indústria cotonera
- Més de tres mil obrers en vaga durant dinou setmanes (1881)
- Concentració de dones treballadores on avui hi ha la plaça de Cal Font (1881)
- 128 morts, d'uns 11.000 habitants, per una nova epidèmia de còlera (1885)

- Arribada del tren (1893)
- Inauguració de les escoles municipals (1895)
- Servei d'aigua a domicili per la companyia Aigües Artés (1902)
- Inauguració de la xarxa telefònica i la de clavegueram (1904)

- Grans festes per commemorar la batalla del Bruc (1908)
- Inauguració de la primera oficina de "La Caixa" (1909)
- Instal·lació de l'enllumenat elèctric (1914)
- 155 morts a causa d'una epidèmia de grip (1918)
- Ampliació del terme municipal, amb terrenys del municipi d'Òdena (1925)

- Guerra Civil espanyola (1936-1939)
- El Comitè Antifeixista ocupa el govern efectiu de la ciutat
- Incendi del convent dels Caputxins
- Les Escoles Pies utilitzades com a presó i l'església de Santa Maria com a mercat
- Dificultats econòmiques dels treballadors i sous molt baixos (1939-1949)

- Millora econòmica i social i desenvolupament de la indústria de gènere de punt
- Instal·lació de la Fira industrial, comercial i agrícola (1952)
- Restabliment del subministrament de gas a domicili (1953)
- Substitució de les màquines de tren de vapor per les de fuel (1959)
- Inauguració de l'Economat laboral tèxtil (1961)
- Inici del funcionament dels telèfons automàtics (1962)

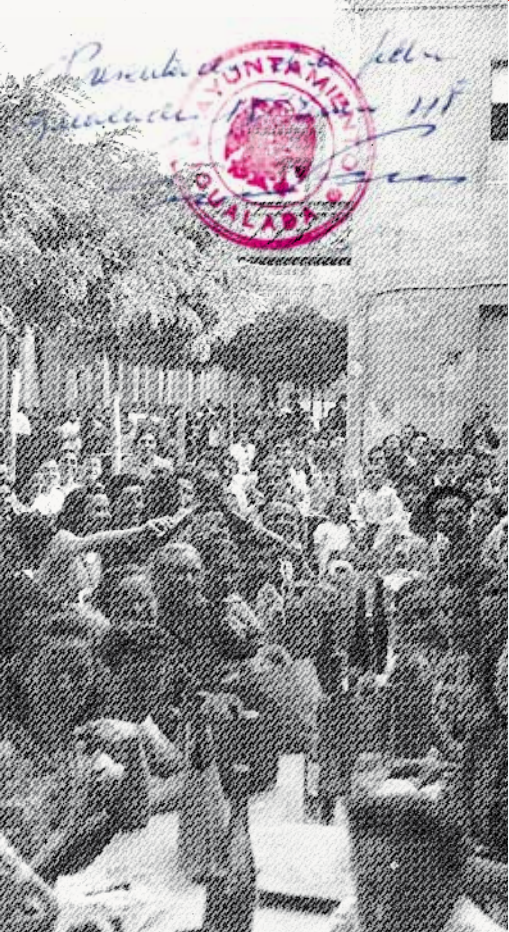

COMENÇA «IGNASI FONT» (1888-1904)

El 1888, l'empresa va canviar de nom i es va anomenar «Ignacio Font Vilaseca», tot i que el germà de l'Ignasi, Llorenç, també n'era accionista. A partir de 1892, l'altre germà, Josep, es va incorporar a la fàbrica, que l'any 1894 va prendre el nom de «Ignacio Font y Hermanos».

El 1890, va començar la producció de domassos i també es va comprar maquinària per fer aprests, fet que va permetre donar servei a altres empreses tèxtils.

El 1892, Ricard Balil Forés va començar a treballar a Cal Font i, al cap de pocs anys, ja portava la direcció de la fàbrica. Va entrar a formar part de la família Font quan es va casar amb Teresa, filla de Llorenç.

UNS TEMPS DIFÍCILS (1931-1950)

Durant la Guerra Civil, l'empresa va ser col·lectivitzada. Tot i que hi havia inestabilitat laboral, la fàbrica va continuar treballant dirigida per un Consell, amb Ricard Balil com a director. Alguns obrers es van adscriure a la CNT i altres al Sindicat de Contramestres, anomenat Radium. Els germans Font Aleu es van exiliar a França i al final de la guerra es van traslladar a Sevilla, des d'on van retornar a Igualada.

Després de la guerra, l'empresa, tot i que els edificis estaven en bon estat, es va trobar amb dos problemes: el racionament de les matèries primeres i les restriccions elèctriques. Es va recórrer al mercat negre, on calia pagar les matèries primeres a preus molt alts. Per produir energia, es va instal·lar un grup de força motriu i una vella màquina de vapor. Aviat, però, es van posar les bases per recuperar l'activitat productiva de l'empresa i es van anar introduint millores tecnològiques: un túnel assecador, unes estufes per a l'assecat a baixa temperatura, un laboratori d'assaig i, sobretot, un nou taller de manyeria. L'any 1949 es va crear el Comitè de Seguridad e Higiene del Trabajo a la fàbrica.

Com que la indústria de gènere de punt creixia amb força, hi havia dificultats per trobar treballadors i es va habilitar un antic camió Dodge Brothers com a autobús per passar pels pobles de les rodalies d'Igualada a recollir cada dia un centenar de persones d'Òdena i Copons. Actualment, aquest autobús és propietat de Transports Metropolitans de Barcelona.

L'any 1945, treballaven a la fàbrica igualadina unes sis-centes persones i gairebé tres-centes a la resta de dependències (Barcelona, Torelló i Cabriels). Els 441 telers d'Igualada i els 102 de Cabriels produïen dos milions i mig de metres anuals de teles, però l'empresa era poc rendible. Era urgent renovar la tecnologia, augmentar la productivitat, canviar la maquinària de fusta –que encara requeria la força humana– i automatitzar els processos. Els socis, per fer més àgil l'administració de l'empresa i poder adquirir terrenys amb abundància d'aigua, van constituir «Inmuebles y Concesiones Hidráulicas S.A.».

L'ÚLTIMA ETAPA DE CAL FONT (1963-1976)

El mes de setembre de 1963 es va acordar la separació de funcions entre els dos gerents: Miquel Font es va fer càrrec de la part comercial i Josep M. Font va assumir la fabricació.

L'empresa es va estancar en la seva productivitat (dos milions i mig de metres anuals de teixits, com als anys cinquanta). Cada vegada hi havia més despeses i la rendibilitat va començar a ser crítica. Es van fer inversions en maquinària, però no es va aconseguir millorar la productivitat.

L'any 1976, l'empresa «Ignacio Font S.A.» va deixar de pertànyer a la família Font i va ser adquirida per «Hilaturas Gossypium, S.A.» i uns anys després va tancar definitivament les seves portes.

Avui funcionen, fruit de l'activitat de Cal Font, l'empresa «Damascotex», fundada per Miquel Archela i Joan Vaquer, dos dels últims treballadors de la fàbrica, i «Velfont by Velamen» (1971), gestionada pels descendents de la família Font d'Igualada.

DESPRÉS DE CAL FONT

L'any 1993, la majoria de les instal·lacions de l'empresa van ser enderrocades i es va construir la plaça de Cal Font i un aparcament subterrani. Tant el terra de la plaça com alguns elements de mobiliari urbà, recorden la producció tèxtil que hi havia hagut en aquest espai. Solament va quedar en peu la xemeneia i una nau, on es va instal·lar la Biblioteca Central d'Igualada.

Una anàlisi completa de la documentació de la fàbrica de Cal Font, que es conserva a l'Arxiu Comarcal de l'Anoia, una part donada pels mateixos treballadors l'any 1994 i, l'altra dipositada per Josep M. Font i Seix l'any 2012 –quan va visitar la Biblioteca–, permetria conèixer tot el procés de producció i d'organització d'una gran fàbrica familiar, des de finals del segle XIX fins al segle XX.

Aquesta exposició vol donar una visió general de la fàbrica de Cal Font, de les persones que la van fundar i gestionar, de la feina que hi feien els treballadors i com la vivien, de l'evolució dels edificis i del disseny i la qualitat dels teixits.

